

TOIMINTA JA HALLINTO 2005:16

*Oikeusministeriön hallinnonalan
tuottavuusohjelma*

*Oikeusministeriön hallinnonalan
tuottavuusohjelma*

KUVAILEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
14.10.2005

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Tuottavuusohjelma	
Harri Mäkinen		Toimeksiantaja Valtiovarainministeriö, Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä 9.5.2005	
Julkaisun nimi Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelma			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Julkaisu sisältää oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman vuosille 2006-11. Ohjelma on valmisteltu hallituksen kehyspäätöksessä 11.3.2005 esitettyjen linjausten ja valtiovarainministeriön antamien valmisteluohjeiden pohjalta.</p> <p>Ohjelma sisältää oikeusministeriön hallinnonalan yleisten lähtökohtien ja tuottavuustavoitteiden sekä keskeisten lähivuosien tuottavuushankkeiden ja -toimenpiteiden tarkastelun ja vaikutusten arvioinnin. Tuottavuusohjelma on toimitettu valtiovarainministeriölle ja edelleen hallituksen käsittelyä varten.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) tuottavuus, julkinen talous, henkilöstösuunnittelu			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 4/012/2005			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2005:16		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-317-1
Kokonaissivumäärä 24	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

SISÄLLYSLUETTELO

1. Ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet	2
1.1 Hallituksen kehyspäättös ja strategia-asiakirja	2
1.2 Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuustavoitteet.....	2
1.2.1 Laskennallinen mitoitus	2
1.2.2. Oikeusministeriön toimialan tehtävistä ja tuottavuuden parantamisedellytyksistä	3
1.2.3 Vankeinhoitolaitoksen ja syyttäjälaitoksen erityislähtökohdat.....	3
1.2.4 Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuustavoitteet.....	4
2. Yhteenveto hallinnonalan tuottavuushankkeista.....	5
3. Hallinnonalan ydintehtävien tuottavuuden kehittäminen	9
3.1 Toteuttamisvaiheessa/va lmisteltavana olevat hankkeet.....	9
3.2 Suunnitteilla olevat hankkeet.....	13
4. Hallinnonalan tukipalveluhankkeet.....	16
4.1 Toteuttamisvaiheessa/valmisteltavana olevat hankkeet.....	16
4.2. Suunnitteilla olevat hankkeet.....	16
5. Tuottavuusohjelmaan liittyvä henkilöstösuunnittelu	18
5.1 Hallinnonalan henkilöstösuunnittelu	18
5.2. Virastokohtainen henkilöstösuunnittelu.....	18
6. Tuottavuuden mittaaminen ja indikaattoreiden kehittäminen.....	18

LIITTEET Eläkeiän saavuttaminen OM hallinnonalalla Henkilöstösuunnittelu palvelukeskushankkeessa (lomakepohja)

1. Ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet

1.1 Hallituksen kehyspäättös ja strategia-asiakirja

Hallituksen kehyspäättöksessä 11.3.2005 edellytetään julkisten palvelujen ja hallinnon tuottavuuden kehittämistyön olennaista tehostamista. Valtionhallinnosta jää eläkkeelle tai siirtyy muiden työnantajien palvelukseen vuoteen 2011 mennessä valtion työmarkkinalaitoksen arvion mukaan noin 35 000 henkilöä. Oikeusministeriön hallinnonalalla vaihtuvuudeksi vuosina 2005-2011 arvioidaan 2997 henkilöä hallinnonalan 9721 henkilöstä.

Hallituksen kehyspäättöksen mukaan vuoden 2011 loppuun mennessä täytetään keskimäärin puolet valtion henkilöstön poistuman johdosta vapautuvista työpaikoista. Päättöksessä korostetaan ministeriöiden, virastojen ja laitosten toiminnan keskittämistä ydintehtäviin, yleishallinnon, hankintojen ja tukipalveluiden nopeaa tehostamista, resurssien yhteiskäytön lisäämistä sekä toimintojen sähköistämistä.

Hallituksen 7.4.2005 hyväksymän 2005 *strategia-asiakirjan* mukaan julkisen sektorin toimintaa tehostetaan hallinnonalakohtaisilla tuottavuusohjelmilla. Ministeriöt tarkistavat tuottavuusohjelmat kehyspäättöksessä todettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisiksi. Toiminnallisten linjausten osalta mm. talous- ja henkilöstöhallinnon tehostamistoimet (talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelujen keskittäminen palvelukeskuksiin) tulee toteuttaa kaikilla hallinnonaloilla viimeistään vuodesta 2007 alkaen. Valtion hankintojen toteutusta tehostetaan keskittämällä merkittävimpien yhteisten tuoteryhmien hankintoja ja vähentämällä päällekkäistä hankintatoimintaa. Tuottavuusohjelmaan tulee sisältyä suunnitelma kehyspäättöksen mukaisesta tuottavuuden lisäämistoimilla saavutettavasta henkilöstömäärän vähentämisestä vuoteen 2011 mennessä.

Valtiovarainministeriö on kirjeellään 26.4.2005 antanut ohjeen hallinnonalojen tuottavuusohjelmien tarkistamiseksi kehyspäättöksen mukaisiksi. Lisäksi on samassa tarkoituksessa täsmennetty TTS- ja TAE-ehdotusten laadintaa koskevia pysyvääsmääräyksiä.

Valtiovarainministeriön ohjeessa todetaan, että vaihtuvuuden hyödyntäminen niin, että tuottavuuden kehittämistoimilla voidaan henkilöstösäästöinä vapauttaa puolet vaihtuvasta henkilötöyvuosimäärästä, edellyttää mittaluokaltaan olennaisesti vahvempia tuottavuustoimia kuin mihin nykyisessä tuottavuusohjelmassa on tähdätty. Ohje myös edellyttää huomattavasti systemaattisempaa tuottavuustoimien vaikutusten arviointia kuin mihin aiemmin on päästy.

1.2 Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuustavoitteet

1.2.1 Laskennallinen mitoitus

Tuottavuusohjelmien valmistelua koskevassa valtiovarainministeriön em. ohjeessa arvioidaan oikeusministeriön hallinnonalan vuotuiseksi eläke- ja muuksi vaihtuvuudeksi vuosittain keskimäärin 5 % ja 480 henkilöä vuoteen 2011 mennessä, kokonaispoistuman ollessa 2997 henkilöä.

- Oikeusministeriössä on käyty läpi VM:n käyttämät arviointiperusteet. Hallinnonalan arvioitu poistumaluku on korkeampi kuin yleensä muilla hallinnonaloilla, mikä johtuu ennen muuta siitä, että lukuun on laskettu tuomioistuimien osalta mm. käräjäoikeuksien notaarit, jotka ovat harjoittelu- ja koulutusvakansseja, sekä vankeinhoidon osalta mm. kesäharjoittelijat. Kummankaan, lukumääräisesti suuren henkilömäärän muodostavan

- ja ko. toimintasektoreiden rekryointi- ja koulutusjärjestelmään kiinteästi liittyvän ryhmän ottaminen mukaan poistuma-arvioihin antaa poistumasta harhaanjohtavan kuvan.
- Aitoa vaihtuvuutta ja henkilöstön poistumaa arvioitaessa em. perustein korjattu taso on **keskimäärin 3,5 %, mikä suunnittelukaudella tarkoittaa keskimäärin 330 hengen vuotuista poistumaa** (kaudella 2000). Hallituksen asettaman yleistavoitteen mukainen laskennallinen mitoitus oikeusministeriön hallinnonalalta vähennettävästä henkilöstöstä vuoteen 2011 mennessä olisi keskimäärin **165 henkilöä vuodessa**.

1.2.2. Oikeusministeriön toimialan tehtävistä ja tuottavuuden parantamisedellytyksistä

Oikeusministeriön ja sen hallinnonalan viranomaisten tehtävät - lainkäyttö, muu oikeudenhoito ja rangaistusten täytäntöönpano - kuuluvat **valtion ydinalueelle**. Jatkuvasti ajankohdaisena haasteena on huolehtia siitä, että EU:n säädösten ja kansainvälisten velvoitteiden lisääntymisen myötä kerrostuva oikeusjärjestys säilyy ihmisille ymmärrettävänä ja sisäisesti johdonmukaisena. Lainsäädännön valmistelu, tuomioistuimet, ulosottotoimi, syyttäjätöimi, vankeinhoito ja muu rangaistusten täytäntöönpano ovat valtiollisen järjestelmän ja demokratian toimivuuden sekä **kansallisen kilpailukyyn** kannalta keskeisiä pysyviä rakennetekijöitä. Esimerkiksi vajain resurssein toimiva tuomioistuinlaitos aiheuttaa yksittäisille kansalaisille, yrityksille ja yhteisöille pitkien käsittelyaikojen vuoksi huomattavia taloudellisia ja muita menetyksiä. Oikeusjärjestelmän toimintakyvyn heikentäminen heijastuu väistämättä ja kertautuen muun yhteiskunnan toimintakykyyn, muun muassa koko kansantalouden tuottavuuteen.

Edellä sanotusta ei suinkaan seuraa se, ettei myös oikeusministeriön hallinnonalan eri viranomaisten toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta ole välttämätöntä kehittää samoista syistä kuin muuallakin valtionhallinnossa. Kyse on pikemminkin siitä, että kehittämistoimenpiteet on välttämätöntä kohdentaa, mitoittaa ja ajoittaa niin, ettei näiden tehtävien hoitamisen edellytyksiä heikennetä kaavamaisesti kohdennetuilla tai hätäköidyillä toimenpiteillä, vaan että **kehitystyö on vakaata ja hallittua**.

1.2.3 Vankeinhoitolaitoksen ja syyttäjälaitoksen erityislähtökohdat

Rangaistusten täytäntöönpanon kokonaisuudistus, ns. vankeuspaketti tulee voimaan 1.10.2006. Sen ydinajatus on uusintarikollisuuden vähentäminen, eli rangaistusjärjestelmän vaikuttavuuden parantaminen. Samalla uudistetaan rangaistuksen täytäntöönpanon organisaatio aluevankilajijärjestelmän pohjalle. Uudistuksen tavoitteena on, että resursseja voidaan kohdentaa uudelleen vaikuttavuuden kannalta keskeisiin tehtäviin.

Vankimäärän jatkuva kasvu uhkaa kokonaisuudistuksen toteuttamista. Työn tuottavuus on vankiluvun kasvun vuoksi parantunut, koska henkilöstöä ei ole voitu lisätä työmäärän kasvun suhteessa. Vuonna 2000 vankeinhoitolaitoksessa htv/vanki -suhde oli 0,9 ja vuonna 2005 suhde on 0,7. Toisaalta vaikuttavuustavoitteiden kannalta kehitys on ollut kielteinen, koska jo nyt on jouduttu tinkimään monista vaikuttavuutta parantavista toiminnoista. Samasta syystä vaikeutuu myös kokonaisuudistukseen liittyvien uusien työmuotojen käyttöönotto (rangaistusajan systemaattinen suunnittelu, vapautumisvaiheen tehostunut valvonta jne.). Resurssien uudelleen kohdentaminen on erittäin vaikeaa ellei mahdotonta tilanteissa, jossa kapasiteetti on ylikäytössä.

- Näistä syistä vankeinhoitolaitoksen ja muun rikosseuraamusalan (henkilöstö 3 120) piirissä tämän ohjelman mukaisesti toteutettavat tuottavuusparannukset ja henkilöstösäästöt tulisi kohdentaa kokonaisuudessaan rikosseuraamusalalla.

Syyttäjien toimintaedellytysten ja syyttäjän roolin vahvistaminen rikosoikeudellisessa järjestelmässä on ollut keskeisenä tavoitteena itsenäisen syyttäjälaitoksen muodostamisesta

(1997) lähtien. Vaikka tässä tavoitteessa on edistytty, resurssipula on hidastanut tavoiteltujen muutosten toteuttamista. Syyttäjälaitoksen kehittäminen on perustunut pääosin resurssien uudelleen kohdentamiseen, osaamisen kehittämiseen ja erikoistumiseen. Jatkossakin resurssien uudelleen kohdentaminen syyttäjälaitoksessa on vaikuttavuuden parantamisen (rikosvastuun tehokas toteuttaminen) keskeinen väline.

- Näistä syistä syyttäjälaitoksen (henkilöstö 540) piirissä tämän ohjelman mukaisesti toteutettavat tuottavuusparannukset ja henkilöstösäästöt tulisi kohdentaa kokonaissuudessaan syyttäjälaitokseen.

1.2.4 Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuustavoitteet

Hallituksen kehyspäätöksen yleislinjauksen mukaisesti oikeusministeriön hallinnonalalla pidetään yleisenä mitoituserusteena, että henkilöstön poistuman johdosta vapautuvista työpaikoista täytetään vain puolet. Poistumaksi oikeusministeriön hallinnonalalla arvioidaan vuoteen 2011 mennessä keskimäärin noin 3,5 % eli yhteensä 2000 henkilöä (vuosittain keskimäärin 330 henkilöä).

Edellä sanotun mukaisesti oikeusministeriön hallinnonalan vähentämistavoite olisi laskennallisesti 1000 henkilöä eli keskimäärin 165 henkilöä/v.

Ottaen huomioon sen, että vankeinhoitolaitoksessa ja syyttäjälaitoksessa (osuus hallinnonalan henkilöstöstä 37 %) tuottavuustoimenpiteillä saavutettavat henkilöstösäästöt tulisi suunnittelukauden aikana voida kohdentaa kyseisten laitosten sisällä, eikä vankeinhoidon tai syyttäjälaitoksen osuutta em. tavoitteesta ole mahdollista tai kohtuullista vyöryttää hallinnonalan muille toimialoille, **hallinnonalan laskennallisena tavoitetasona** pidetään yhteensä 630 henkilön vähennystä vuoteen 2011 mennessä.

Tässä ohjelmassa esitetyistä tuottavuushankkeista ja toimenpiteistä vain osalle on tässä vaiheessa kyetty arvioimaan edes karkealla tasolla euro- tai htv -määräisiä säästövaikutuksia. Monissa merkittävää tuottavuuspotentiaalia omaavissa hankkeissa, esimerkiksi sähköiseen kiinteistönvaihdantaan siirtyminen, samoin kuin eräät muut tietotekniikkainvestointeja edellyttävät hankkeet (esim. rikosasiain tuomiorekisteri ja siihen perustuva toimintaprosessien kehittäminen), tuottavuushyötyjen realisoiminen ei ole mahdollista suunnittelukauden aikana.

Tuottavuushankkeissa hallinnonalalla jo saatujen kokemusten pohjalta on syytä todeta, että tuottavuushyödyt ovat pääosin realisoitavissa vähentyvän henkilötyön kautta. Hallinnonalan rakenteesta johtuen (henkilötyöpanos hajautunut yli 300:aan henkilömäärältään pääosin pieneen yksikköön) tuottavuushyötyjen realisoiminen on käytännössä erittäin vaikeaa.

Edellä sanotut epävarmuus- ja kitkatekijätkin huomioon ottaen, **tavoitteeksi voidaan asettaa, että tässä ohjelmassa esitettävillä tuottavuushankkeilla ja -toimenpiteillä voidaan saavuttaa suuruusluokaltaan 400-500 henkilötyövuotta vastaava vähentämistavoite.**

Tässä ohjelmassa esitettävät **tuottavuushankkeet** ja -toimenpiteet nähdään ennen muuta **keinoina**, joiden avulla hallinnonalalla pyritään luomaan liikkumavaraa toisaalta asetettuihin henkilöstösäästötavoitteisiin pääsemiseksi ja toisaalta resurssien uudelleen kohdentamiseksi niihin tehtäviin, jotka ovat kansalaisten ja yhteiskunnan kannalta tärkeimpiä. Tavoitetasolle pääseminen edellyttää virastojen ja koko hallinnonalan puitteissa henkilöstösuunnittelun tehostamista niin, että erityisesti eläkkeelle siirtymiseen liittyen arvioidaan järjestelmällisesti vapautuvaan tehtävään liittyvät uudelleenjärjestelymahdollisuudet. Hallinnonalan kaikilta virastoilta edellytetään tässä tarkoituksessa tulosohtausmenettelyn yhteydessä lähivuodet kattavaa henkilöstösuunnitelmaa.

2. Yhteenveto hallinnonalan tuottavuushankkeista

Seuraavaan taulukkoon on koottu tiivistelmä hallinnonalan keskeisistä tuottavuushankkeista ja toimenpiteistä. Hankkeet on ryhmitelty ensiksi toteuttamisvaiheessa/valmisteltavana oleviin ja suunnitteilla oleviin hankkeisiin ja toiseksi kummankin ryhmän sisällä ydintoimintaan ja tukipalveluihin liittyviin hankkeisiin. Keskeisten hankkeiden lyhyet kuvaukset on koottu jaksoihin 3 ja 4.

Hanke/toimenpide	Kustannustaso ja henkilötyövuodet vuonna 2005 (milj €/HTV)	Kustannus- ja htv vähennys 2011/2005 (milj €/HTV)	HUOMAUTUKSET
I TOTEUTTAMISVAIHEESSA/VALMISTELTAVANA OLEVAT HANKKEET			
YDINTOIMINTA			
-- Oikeuslaitos (ml. syyttäjä- ja ulosottolaitos)			
Rikosprosessin kustannusten alentaminen rangaistus- ja rikesakko-menettelyjä kehittämällä sekä rikesakkojen ja rangaistustumäärysten sähköisen välittämisen avulla	Käräjäoikeudet (rikosprosessi): - 37 milj. € - 610 htv Syyttäjälaitos (rangaistustumääräykset): - 1 milj. € - 23 htv Oikeusrekisterikeskus (rekisteritietojen ylläpito): - 0,8 milj. € - 15 htv	Oikeusrekisterikeskus: - 0,2 milj. € - 7 htv Muilta osin arvioitavissa v. 2007	- Investoinnit v. 2005-2008 yht. 1 milj.€ (syyttäjäsovelluksen osuus edellä mainitusta 0,1 milj. €). Lisäksi alustavia kaavailuja summaaristen rikosprosessilajien korvaamisesta yhdellä menettelylajilla.
Ulosottoimen kustannusten alentaminen prosesseja ja organisaatiota kehittämällä	<i>Ulosottolaitos:</i> - 83 milj. € - 1 475 htv	vaikutukset ja säästöavoitteet täsmennettävissä 2006/2007	- Pyritään luomaan merkittävä uudelleenkohdentamisvara toimintaprosessien kehittämisen, tietotekniikan hyväksikäytön tehostamisen ja organisaation kehittämisen myötä. Henkilöstön vähentämistavoitteena noin 50 htv - Ulosottosektorin henkilöstömäärää jo vähennetty noin 130 henkilöllä vuosina 1996-2004
Syyttäjän toimien kustannusten alentaminen prosesseja ja organisaatiota kehittämällä	- 30 milj. € - 525 htv	- 0,3 milj. € - 5-10 htv	- Syyttäjälaitoksen rakenneuudistuksen toteuttaminen v. 2006. Tarkoituksena vähentää hallinnollisten syyttäjäyksiköiden määrä 62:sta 18:aan
Siviili- ja rikosasioiden käsittelyprosessin kustannusten alentaminen tuomiorekisterin muodostamisen avulla	Käräjäoikeudet (rikos-, riita- ja hakemusasiat) - 70 milj.€ - 1 200 htv	Vaikutukset eivät vielä arvioitavissa, siviiliasian osalta arviointi v. 2006	
Yleisten tuomioistuinten kustannusten alentaminen digitaaliteknologiaa hyödyntämällä	Yleiset tuomioistuimet (kokonaiskustannukset ja -htv:t) - 175 milj. € - 2 950 htv (todistelukustannukset n. 3 milj. €)	Kustannussäästöt mm. vankikuljetuksissa, todistelukustannuksissa ja digitaalitekniikan osalta myös tuomioistuinkustannuksissa.	- Investoinnit v. 2005-2009 1 milj. €/vuosi
Hovioikeuksien kustannusten alentaminen seurantamenettelyn avulla sekä hovioikeuksien kokoonpanoja joustavoittamalla	- 35 milj. € - 540 htv	Kustannushyödyt arvioitavissa v. 2006-2007	- Hovioikeuksien piirirajojen uudelleentarkastelu syksyllä 2006 - Hovioikeusmenettelyn kehittäminen selvitystyön alla.
Kustannussäästöt hallinto-oikeuksissa joustavien kokoonpanojen avulla	- 27 milj. € - 438 htv	- 0,5 milj. € - 5-10 htv	- HE:n mukainen henkilöstövaikutus max. 6,5 tuomarihtv
Kustannussäästöt käräjäoikeuksissa käräjäoikeusverkostoa kehittämällä	- 134 milj. € - 2 330 htv	- 1 milj. € -25 htv	Tavoitteena n. 50 käräjäoikeutta vuosikymmenen vaihteessa.

Käräjäoikeuksien rikosprosessin keventäminen kirjallisen menettelyn alan laajentamisella	Käräjäoikeudet (rikosprosessi): - 37 milj. € - 610 htv Syyttäjälaitos (syyttäjätöiminta): - 20 milj. € - 342 htv	- 0,8-1,4 milj. € - 22-36 htv (sis. käräjäoikeudet ja syyttäjät)	- Arvio HE:n mukainen
Käräjäoikeuksien kustannusten alentaminen summamääräiset asiat keskitämällä	- 7 milj. € - 140 htv	- Kustannusvaikutukset arvioitavissa v. 2006	- Vaikutuksia asiakkaiden, käräjäoikeuksien ja ulosoton kustannuksiin.
– Rangaistusten täytäntöönpano			
Vankeinhoitolaitoksen kustannussäästöt vankilukukontrollin avulla (vankilukuun vaikuttavat toimenpiteet)	- 167 milj. € - 2776 htv	- Kustannusvaikutukset arvioitavissa 2006/2007	- Vankilukuun vaikuttavia hankkeita mm. uusi vankeuslaki, nuorten ehdonalaista vapauttamista koskeva uudistus, muuntorangaistusuudistus, valvottu koevapaus ja rangaistusten määräsamuutos.
Sakon muuntorangaistuksen käytön vähentäminen ja prosessin kehittäminen	- Prosessikustannukset selvittävänä	- 0,6 milj. € - 15-20 htv uudelleenkohdennettavissa	- Tavoitteena päivittäiset muuntovankiluvun vähentäminen 80:lla
Vankeinhoitolaitoksen kustannusten alentaminen organisaatiota uudistamalla (RAKE-hanke)	- 167 milj. € - 2 776 htv	- 100 htv uudelleenkohdennettavissa	- Sisältää mm. resurssien uudelleenkohdentamista tukitehtävistä ja hallinnosta ydintoimintaan (uudelleenkohdentamistavoite lähityöhön yli 100 htv:ta)
TUKIPALVELUT			
– Yleiset			
- PALVO –hanke/ Oikeusministeriön hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluprosessien kustannusten alentaminen keskitämällä ao. tehtävät oikeushallinnon palvelukeskukseen	- 27 milj. € - 611 htv	- 9,5 milj. € - 220 htv	- Esitetty laskennalliset kustannussäästöt. Toteutuminen riippuu vähentyvän henkilöstön realisoinnista.
Hallinnonalan puhelinliikenteen kustannusten alentaminen välitysteknologiaa uusimalla	Puhelinliikenteen kustannukset: - 3,4 milj. €, josta henkilöstökustannukset: - 2 milj. € (60-70 htv; (240 henkilöä)	- 20-30 htv	- Investoinnit v. 2004-2008 yht. n. 9 milj. € (sisältyy määräraha-hakehykseen). Säästötavoite laskennallinen.
II SUUNNITTEILLA OLEVAT HANKKEET			
YDINTOIMINTA			
– Oikeuslaitos (ml. syyttäjä- ja ulosottolaitos)			
Kiinteistöasioiden käsittelyprosessin keventäminen/käräjäoikeuksien kiinteistöasioiden kustannusten alentaminen sähköistä kiinteistöväihdantaa kehittämällä	- 20 milj. € - 260 htv	- Kustannukset haaroitavissa 2006/2007	- Edellyttäneet merkittäviä investointeja - Huomioitava myös kansantaloudelliset ym. ulkoiset vaikutukset - Vaikutukset käräjäoikeusverkostoon riippuvat valittavista ratkaisuista.

Julkisen oikeusavun taksoittaminen	- 0,7 milj. € - 10 htv (tuomarityö)		- Työnsäästöt tuomioistuimissa, hyödyt vaikeasti arvioitavissa ja realisoitavissa (pieninä paloina)
Oikeusapupäätösten tekemisen keskittäminen ja kokoaminen	- 3 milj. € - 81 htv Huomioitu vireilletulon, taloudellisen selvityksen, oikeusapupäätöksen laatimisen ja jälkitöiden kustannukset ja työpanos)	- Vaikutukset arvioitavissa v. 2006-2007	
Oikeusapupalvelujen tehostaminen oikeudellisten neuvojen antaminen keskittämällä ja palveluja kehittämällä	- 0,9 milj. € - 16 htv	- Vaikutukset arvioitavissa kokeilujen 2005 pohjalta v. 2006	- Oikeudellisten palvelujen alueellistaminen sekä puhelin- ja sähköpostineuvonnan laajentaminen - Pitkän aikavälin vaikutuksia oikeuslaitoksen työmääriin.

-- Rangaistusten täytäntöönpano

Vankiloiden työtoiminnan (tuotanto) prosessien uudelleenjärjestelyistä ja mahdollisesta osittaisesta ulkoistamisesta aiheutuvat kustannussäästöt	- 13 milj. € - 198 htv	- Arviot v. 2007	- Selvityshanke v. 2006-2007. Resurssivaikutukset arvioitavissa vasta selvitystyön pohjalta.
Vankeinhoitolaitoksen valvontakustannusten alentaminen mm. vanginkuljetusten uudelleenjärjestelyistä ja digitaalitekniikan soveltamisesta	- 55,7 milj. € - 1 504 htv Vanginkuljetusten osuus: - 3 milj. € - 36 htv	- Arviot selvitysten pohjalta v. 2006	- Selvitys v. 2005-2006 (edellyttää aiempien selvitysten lisäksi jatkoselvityksiä logistiikan ja ulkoistamis mahdollisuuksien osalta). Selvitys liittyy RAKE-hankeeseen ja vanginkuljetuksen kehittämiseen.. - Tuottavuusvaikutus vanginkuljetuksissa arviolta 0,2 milj. €, vaikutuksia myös poliisiresursseihin
Vankeinhoito- ja kriminaalihuoltolaitosten hallinnon ja johtamisen keventäminen ja em. tehtävien yhdistäminen (synergiaedut)	- 12,7 milj. € - 398 htv	- Arvio v. 2008	- Mm. nykyisten KHL:n aluetoimistojen yhdistäminen (V. 2006 15 toimistoa) ja KHL:n ja VHL:n hallinnon tehtävien yhdistäminen. - Jatkoselvitykset RAKE:n toteuttamisen yhteydessä.

TUKIPALVELUT

-- Yleiset

Hankintojen taloudellisuuden parantaminen	- 180 milj. €	- Arvioita v. 2006-2007	- Huomioitavaa erityisesti VN:n yhteishankinnat sekä toimitila- ja tietotekniikkahankinnat - Selvityksiä hankintastrategiatyöryhmässä 2006/2007
Hallinnonalan toimitilakustannusten alentaminen sekä vankeinhoitolaitoksen palvelusuhdeasuntojen ottaminen nykyistä tarkoituksenmukaisempaan käyttöön	61 milj. €, josta -Vankiloiden toimitilat: 25 milj. €/133 htv - Palvelusuhdeasunnot: 2 milj. €/5 htv	- Arvioita v. 2006-2007	- Liittyy edelliseen

-- Rangaistusten täytäntöönpano

Kustannussäästöt vankien terveydenhuoltopalvelujen tuottamisen uudelleenorganoinnista aiheutuen	- 13 milj. € - 191 htv	- Arvioita v. 2007	- Selvityshanke v. 2007 valtion ja kuntien työnjaosta sekä vankiloiden liittämistä yleiseen terveydenhuoltoon.
Vankiloiden ruokahuollon järjestäminen nykyistä taloudellisemmin	- 8 milj. € - 105 htv	- Arvioita v. 2007	- Selvityshanke 2006/2007 ulkoistamis mahdollisuuksista ja kustannuksista.
Kustannussäästöt vankeinhoiton henkilöstökoulutuksen uudelleenorganisoinnista aiheutuen	- 3 milj. € - 29 htv	- Arvioita v. 2006/2007	- Koulutuksen uudelleenjärjestelyt rikosseuraamusalalla muiden ammattiryhmien kuin vartijoiden osalta.

3. Hallinnonalan ydintehtävien tuottavuuden kehittäminen

3.1 Toteuttamisvaiheessa/valmisteltavana olevat hankkeet

Rikosprosessin kustannusten alentaminen rangaistus- ja rikesakkomenettelyjä kehittämällä sekä rikesakkojen ja rangaistuspäästöjen sähköisen välittämisen avulla

Arvioidaan vaikutukset nykyisten *summaaristen rikosprosessilajien* korvaamisesta yhdellä menettelytavalla, joka olisi perustuslain mukainen ja resurssivaikutuksiltaan järkevä tuomioistuinlaitoksen ulkopuolinen menettely. Edellä mainittu edellyttäisi nykyinsäädännön muuttamista. Resurssivaikutuksia ei ole ollut mahdollista arvioida tässä vaiheessa.

Otetaan käyttöön *rikesakkojen ja rangaistuspäästöjen sähköinen välittäminen* poliisilta syyttäjälle ja oikeusrekisterikeskukselle. Rikesakkojen konekielinen siirto poliisin järjestelmästä oikeusrekisterikeskuksen perintäjärjestelmään on otettu käyttöön syyskuussa 2005. Rangaistuspäästöjen konekielinen siirto toteutetaan vuoden 2006 alkupuoliskolla. Resurssivaikutukset syyttäjäsektorin osalta on mahdollista arvioida vuoden 2006 aikana. Oikeusrekisterikeskuksen osalta henkilötöyösäästöksi arvioidaan 7 henkilötöyövotta (0,2 milj. euroa). Investoinnit vuosina 2005-2008 noin 1 milj. euroa (syyttäjäsovelluksen osuus 0,1 milj. euroa).

Ulosottolaitoksen kustannusten alentaminen prosesseja ja organisaatiota kehittämällä

Ulosottotoiminta on viimevuosien aikana kehitetty keskeisenä tavoitteena täytäntöönpanon tehokkuus ja yhtenäisyys. Tärkein uudistushanke tavoitteen kannalta on ollut ulosottolain uudistaminen. Toinen merkittävä uudistushanke on ollut uuden tietojärjestelmän (ULJAS) käyttöönotto samanaikaisesti. Toteutettu tietojärjestelmä uudistus tulee vuoteen 2008 mennessä poistamaan rutiininomaista työtä merkittävässä määrin. Jatkossa tuottavuutta parannetaan toimintaprosesseja kehittämällä, tietotekniikan hyväksikäyttöä tehostamalla ja organisaatiota kehittämällä. Ulosotto-organisaatiota kehitetään hallinto-organisaatiota uudistamalla ja piirikokoa suurentamalla. Organisaatiota kehittämällä pyritään osaltaan lisäämään ohjauksen vaikutavuutta ja mahdollistamaan erikoistuminen ja tarkoituksenmukainen työnjako. Henkilöstön osaamista kehitetään koulutuksella ja uusrekrytoinnilla. Henkilöstön vaihtuvuus hyödynnetään siten, että työn painopistettä siirretään rutiineista harmaan talouden ja väärinkäytösten torjuntaan. Tavoitteena on 2,6 milj. euron ja 140-200 henkilötöyövoden uudelleenkohdentamisvara. *On huomioitavaa on, että jo vuosien 1996-2004 aikana henkilöstömäärää on vähennetty noin 130 henkilöä vuoden 1996 tasoon nähden.* Edellä mainittujen toimenpiteiden myötä on tavoitteena parantaa perintätulosta sekä tehostaa talousrikollisuuden vastustamista ja velallisen selviytymistä.

Syyttäjätöimien kustannusten alentaminen prosesseja ja organisaatiota kehittämällä

Syyttäjätöimessä tuottavuushankkeet kohdistuvat sekä ydin- että tukitoimintoihin. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon resursseja kohdennettavaksi päätavoitteen eli syyteharkinnan joutuisuuden ja laadun parantamiseen

Syyttäjälaitoksen rakenneuudistus toteutetaan vuonna 2006. Rakenneuudistuksessa on tarkoitus vähentää hallinnollisten syyttäjätöyksiköiden määrää nykyisestä 62:sta 18:aan. Suunnitelman mukaisesti paikallisten toimipaikkojen kokonaismäärä säilyy kuitenkin osapuilleen nykyisellään. Organisaatiorakenteen uudistaminen keventää hallintoa ja vapauttaa paikallisessa syyttäjätöimessä resursseja varsinaisiin syyttäjätötehtäviin. Lisäksi se edistää työmäärien tasaista jakautumista sekä erityisasiantuntemuksen kehittämistä ja tehokasta kohdentamista. Tuottavuusvaikutuksia on mahdollista arvioida vuoden 2007 aikana.

Siviili- ja rikosasioiden käsittelyprosessin kustannusten alentaminen tuomiorekisterin muodostamisen avulla

Siviiliasioiden tuomiorekisterin muodostaminen käynnistettiin syksyllä 2005. Tuomiot tuomiorekisteriin tuodaan siviiliasioiden asiankäsittelyjärjestelmä Tuomaksesta. Tuomiotiedot tullaan tallentamaan tietokantaan määrämuotoisina yleisesti käytetyssä ja tiedon siirron ja välityksen mahdollistavassa tallennusmuodossa. Kehittämishankkeen tuloksena voidaan yksinkertaistaa riidattomien saatavien perintää saattamalla täytäntöönpanoperuste automaattisesti ulosottoon. Tavoitetilassa täytäntöönpanotiedot siirretään sähköisesti tuomiorekisteristä ULJAS –järjestelmään. Tuomiorekisterin myötä ulosotossa saadaan noin 150 000 täytäntöönpanoperustetta sähköisesti tietojärjestelmään. Rekisteri jouduttaneen toteuttamaan vaiheittain. Ensimmäisen vaiheen on tarkoitus olla valmis kesällä 2006. Säästövaikutukset alkavat realisoitua aikaisintaan vuonna 2007. Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa aikaisintaan vuoden 2006 aikana.

Rikosasioiden tuomiorekisterin rakentamisessa on kyse tekniikaltaan vanhenemassa olevan tuomiolauselmajärjestelmän uusimisesta ja rikosasioiden tuomioiden muodostamisesta siten, että koko rikosasiain tuomio on saatavissa perusteluineen sähköisessä muodossa. Tuomiorekisterin myötä tuomiot tulevat saataville sähköisessä muodossa (mm. eri viranomaisten tietojärjestelmiin) ja tämän arvioidaan alentavan prosessikustannuksia laajalla sektorilla. Varsinaisen toteutustyö tulee todennäköisesti ajoittumaan aikaisintaan vuosille 2008-2010. Tuottavuusvaikutukset ja investoinnit ovat arvioitavissa aikaisintaan vuonna 2006.

Yleisten tuomioistuinten kustannusten alentaminen digitaali- ja videotekniikkaa hyödyntämällä

Digitaali- ja videotekniikkaa hyödynnetään oikeudenkäynneissä korvaamalla tuomioistuimissa käytössä oleva vanha ääninauhoihin perustuva äänentallennusjärjestelmä vaiheittain digitaalisella äänentallennusjärjestelmällä. Digitaalitekniikan käyttöönoton hankintakustannukset ovat perinteistä äänentallennustekniikkaa edullisemmat. Vuonna 2004 uusi järjestelmä otettiin käyttöön 12:ssa tuomioistuimessa. Järjestelmä asennetaan ensisijaisesti uusiin tai uusittaviin oikeustaloihin. Rinnalla korvataan huonokuntoisia vanhoja laitteistoja (vuonna 2005 Turun ja Itä-Suomen hovioikeudet).

Vuonna 2005 on pilotoitu videoneuvottelutekniikkaa mm. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Rovaniemen käräjäoikeuksissa sekä Vantaan vankilassa. Pilotoinnin yhteydessä selvitetään videoneuvottelun soveltuvuutta tuomioistuin-käsittelyyn. Pilotoinnin kokemusten perusteella tehdään päätös laajemmasta käyttöönotosta vankiloissa ja tuomioistuimissa. Videoneuvottelutekniikka mahdollistaa mm. asianosaisten ja todistajien todistelukustannusten alentamisen sekä kustannussäästöjä vankikuljetuksissa (todistelukustannukset vuonna 2004 yhteensä noin 3 milj. euroa). Investointien määräksi vuosina 2006-2009 on arvioitu 1 milj. euroa vuodessa.

Hovioikeuksien kustannusten alentaminen seulontamenettelyn avulla sekä hovioikeuksien kokoonpanoja joustavoittamalla

Hovioikeuksien työmenetelmiä ja henkilöstörakennetta kehitetään uudistetun oikeudenkäyntimenettelyn vaatimuksia vastaavaksi kehittämällä tuomarin ja esittelijän välistä työnjakoa, hovioikeuksien henkilöstörakennetta ja työmenetelmiä. Hovioikeuksien kehittämiseen kuuluu myös saapuvien asioiden seulontamenettelyaiheettomien pääkäsittelyjen karsimiseksi.

Oikeusministeriö asetti joulukuussa 2004 selvitysmiehen arvioimaan muutoksenhakujärjestelmän kehittämistarpeita hovioikeudessa käsiteltävissä riita- ja rikosasioissa. Selvitysmiehen tehtävänä on arvioida nykyisen muutoksenhakujärjestelmän toimivuus ja tehdä mahdolliset ehdotukset järjestelmän edelleen kehittämiseksi. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota uuden

seulontamenettelyn käytännön toimivuuteen. Selvitysmies antaa raporttinsa vuoden 2005 b-pussa.

Hovioikeuksien *tuomiopiirijakoa muutettiin* vuoden 2005 alusta niin, että seitsemän käräjäoikeutta siirrettiin hovioikeuspiiristä toiseen. Siirtojen avulla on tarkoitettu tasoittaa työmääriä ja käsittelyaikoja hovioikeuksien kesken. Piirijaon uudistamisen tavoitteena on kansalaisten kannalta tasapuolinen oikeusturva ja palvelujen saatavuus. Oikeusministeriö seuraa piirirajamuutosten ja toteutettujen hovioikeusmenettelyn uudistusten vaikutuksia hovioikeuksien työtilanteeseen, käsittelyaikoihin ja henkilöstötarpeeseen ja tarvittaessa tuomiopiirijärjestelyitä jatketaan vuonna 2006 tehtävän arvion pohjalta.

Hovioikeuksien organisaatioon, työmenetelmiin ja seulontamenettelyyn liittyviä tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Kustannussäästöt hallinto-oikeuksissa joustavien kokoonpanojen avulla

Hallinto-oikeuksien ratkaisukokoonpanoja joustavoitetaan ja henkilöstörakennetta kehitetään tavoitteena parantaa tuottavuutta ja lyhentää asioiden käsittelyaikoja. Hallituksen esitys hallinto-oikeuslain muuttamisesta annettiin kesäkuussa 2005. Esityksen mukaiset ratkaisukokoonpanojen keventämiset voisivat laskennallisesti merkitä kaikkien hallinto-oikeuksien osalta yhteensä 6,5 tuomarin henkilötyövuoden säästymistä, mikäli kevennettyjä kokoonpanoja käytettäisiin aina, kun siihen olisi mahdollisuus. Yksittäisissä asioissa oikeusturvasyistä kuitenkin ilmeisesti edelleen käytettäisiin jonkin verran normaalia kolmen tuomarin kokoonpanoa.

Kustannussäästöt käräjäoikeuksissa käräjäoikeusverkostoa kehittämällä

Käräjäoikeusverkostoa kehitetään ja uudelleenkohdennetaan henkilöstöresursseja tavoitteena yhdistää vuosittain 1-3 käräjäoikeutta. Muodostamalla suurempia ja vahvempia käräjäoikeuksia pyritään tasoittamaan tuomioistuinkohtaisia tuottavuuseroja. Tavoitteena on muodostaa henkilöstörakenteeltaan ja osaamistasoltaan korkealuokkaisia ja toimintakykyisiä tuomioistuimia ja vähentää toiminnallista haavoittuvuutta, jota voi esiintyä erityisesti pienissä 2-3 tuomarin käräjäoikeuksissa. Tavoitteena on noin 50 käräjäoikeuspiiriä (tällä hetkellä 61) vuoteen 2010 mennessä. Tuomiopiirijärjestelyillä ei välttämättä päästä huomattaviin euromääräisiin säästöihin, vaan tuottavuuden parantuminen näkyy toiminnan tehostumisena ja alentuneina yksikkökustannuksina. Säästyneet resurssit pyritään kohdentamaan Etelä-Suomen ruuhkaiisiin tuomioistuimiin.

Rikosprosessin keventäminen kirjallisen menettelyn alan laajentamisella

Rikosoikeudenkäyntimenettelyä kevennetään ottamalla käyttöön *uusi kirjallinen menettely* yksinkertaisissa rikosasioissa. *Käräjäoikeuksissa* menettelystä on odotettavissa säästöjä, joiden määrä riippuu olennaisella tavalla riippuu siitä, kuinka suuri osa tuomioistuimessa nyt käsiteltävistä rikosasioista siirtyy käsiteltäväksi uudessa kirjallisessa menettelyssä. Uudessa prosessissa ei olisi jatkossa enää tarpeen järjestää pääkäsittelyä ja asiat ratkaistaisiin yhden tuomarin kokoonpanossa. Säästyvällä työllä voidaan nopeuttaa kaikkien asioiden käsittelyaikoja ja parantaa käsittelyn laatua. Muutoksen arvioidaan vaikuttavan vuodesta 2007 lukien.

Syyttäjien osalta työmäärän vähentäminen liittyisi siihen, ettei syyttäjän enää tarvitsisi osallistua pääkäsittelyyn. Sen sijaan syyteharkinnan tai haastehakemusten laatimisen suhteen syyttäjien työmäärä ei vähenisi. Mitä enemmän juttuja käsiteltäisiin kirjallisessa menettelyssä, sitä vähemmän syyttäjän tarvitsisi käyttää aikaansa juttujen ajamiseen istuntosalissa.

Tuomioistuinten osalta työn rationalisointiin liittyvät edut löytyisivät toisaalta tuomareiden työn järjestämisestä ja toisaalta yhden tuomarin ratkaisujen lisääntymisestä. Myös kärjäsihteerien osalta saavutettaisiin vastaavasti työn säästöä, kun heidän ei tarvitsisi enää osallistua näihin pääkäsitelyistuntoihin.

Uudessa kansliakäsittelyssä käsiteltäväksi tulevien asioiden määrää on vaikea arvioida täsmällisesti, sillä ei voida tietää, kuinka moni vastaaja suostuu asiansa käsittelemiseen ilman pääkäsitelyä. Tätä esitystä valmistelleen rikosprosessin tarkistamistyöryhmän tekemän arvion mukaan ehkä 30-40 % kärjäoikeuksissa nyt käsiteltävistä rikosjutuista voisi tulla uuden menettelyn piiriin (Oikeusministeriö, työryhmämietintö 2003:11, s. 51). Työryhmän mietinnön johdosta järjestetyllä lausuntokierroksella eräät lausunnonantajat toisin pitivät tehtyä arviota liian optimistisena.

Mikäli 30-40 prosenttia rikosasioista käsitellään kirjallisessa menettelyssä tarkoittaa tämä nykyisillä juttumäärillä noin 20.000-26.000 jutun käsittelyä kärjäoikeudessa ilman pääkäsitelyä. Vuositasolla tämä merkitsee (HE) 22-36 henkilötyövuoden ja 0,8-1,4 milj. euron säästöä.

Kärjäoikeuksien kustannusten alentaminen summaariset asiat keskittämällä

Lähinnä riidattomia saatavia koskevat velkomusasiat siirretään hakijoiden ja viranomaisten sekä tuomioistuimen ja ulosoton välillä mahdollisimman suurelta osin sähköiseen asiointiin perustuvaan menettelyyn. Tähän liittyen selvitetään vuoden 2006 aikana mm. alueellistamis- ja kustannussäästötavoitteisiin liittyen, onko tarkoituksenmukaista keskittää summaaristen asioiden käsittely yhteen tai muutamaaan toimipisteeseen.

Vankeinhoitolaitoksen kustannussäästöt vankilukukontrollin avulla

Rikosseuraamusalalla lähivuosien keskeisenä painopistealueena on vankilukukontrolli eli toimenpiteiden kartoittaminen vankiluvun alentamiseksi vankeinhoidon perustavoitteita vaarantamatta. Vankiluku on noussut hälyttävän suureksi, johtuen erityisesti kiristyneestä rangaistuskäytännöstä. Vuonna 2005 keskimääräinen vankiluku noussee lähes 3 900:aan, kun vankeja oli alimmillaan vuonna 1999 keskimäärin 2 743. Vuotuiset muuttuvat kustannukset vankia kohden ovat noin 7 000 euroa.

Vuonna 2006 vankilukua tulevat alentamaan sakon muuntorangaistussääntöjen uudistaminen ja vankeusrangaistuksen kokonaisuudistus. Sakon muuntorangaistussääntöjen uudistaminen on esitetty ohjelmassa omana kokonaisuutena. Vankeusrangaistuksen kokonaisuudistuksen eli ns. vankeuslakipaketin yhteydessä (voimaan 1.10.2006) toteutetaan nuorten ehdonalaisen vapauttaminen määräosiksi (1/3 ja 1/2) ja valvotun koevapauden käyttöönotto. Nuorten ehdonalaisen vapauttamisen määräosiksi arvioidaan vähentävän vankilukua 50 vangilla. Myös valvotun koevapauden vankilukuvaikutuksen arvioidaan olevan alkuvaiheessa 50 vankia. Vuonna 2006 valvottu koevapaus toteutuu vielä melko suppeana ja laskennallisena pohjana on käytetty kuukauden koevapautta noin 500 vapautuvalle vangille vuodessa. Lain mukaan koevapauden maksimiaika on kuusi kuukautta, joten jatkossa sekä valvonta-ajan pituutta että valvontaan tulevien vankien määrää on mahdollista nostaa merkittävästi. Valvotussa koevapaudessa vangit ovat vankilan kirjoissa, mutta käytännössä laitoksen ulkopuolella tehostetussa valvonnassa. Edellä mainittujen uudistusten lisäksi vankilukua tulee laskemaan yhteenlasketavien rangaistusten määräosamuutos, jonka mukaisesti vapautuminen ei tapahdu ankarimman määräosan mukaan, vaan määräosat lasketaan eri rangaistuksista erikseen. Lisäksi vangit tullaan vapauttamaan viimeisenä rangaistuspäivänä eikä rangaistuspäivää seuraavana päivänä

kuten tällä hetkellä. Kahden viimeksi mainitun uudistuksen arvioidaan vaikuttavan vankilukuun alentavasti muutamalla kymmenellä vangilla.

Vankeuslakipaketin säästövaikutuksen arvioidaan olevan vuonna 2007 kokonaisuudessaan noin 0,8 milj. euroa. Jatkovuosia ei ole ollut mahdollista arvioida vielä tässä vaiheessa. Tuottavuusvaikutukset kohdistuvat vankeinhoitolaitoksen muuttuviin kustannuksiin. Vuonna 2006 tullaan tekemään kokonais selvitys vankilukuun vaikuttavista tuomioistuinkäytäntöön, rangaistusjärjestelmään ja yleiseen yhteiskunnalliseen kehitykseen liittyvistä seikoista, samoin mahdollisuuksista kontrolloida vankilukua.

Sakon muuntorangaistuksen käytön vähentäminen ja prosessin kehittäminen

Sakonmuuntorangaistussäännösten uudistamisen tavoitteena on lyhentää sakon muuntorangaistuksia ja vähentää sakkovankien määrää vankiloissa. Keskeiset muutokset koskevat sakon muuntosuhdetta ja sakon muuntorangaistuksen enimmäis- ja vähimmäispituuksia. Arvioidut tuottavuusvaikutukset kohdistuvat vankeinhoitolaitoksen muuttuviin kustannuksiin. Hallituksen esitys sakonmuuntorangaistusta koskevien säännösten muuttamiseksi annettiin kesäkuussa 2005 ja uudistus tulee voimaan todennäköisesti vuoden 2006 alussa. Muuntosuhteiden sekä vähimmäis- ja enimmäismäärien pituuksien muuttamisen on arvioitu vaikuttavan siten, että päivittäinen muuntovankien määrä laskisi noin 80 vangilla 200:sta 120:een. Muuntorangaistusuudistuksen kustannusvaikutusten on arvioitu olevan vuodesta 2006 eteenpäin noin 0,5 milj. euroa vuodessa.

Vankeinhoitolaitoksen kustannusten alentaminen organisaatiota uudistamalla (RAKE –hanke)

Vankeinhoitolaitoksen rakenteiden uudistaminen on kiinteä osa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa ja tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevaa lainsäädännön kokonaisuudistusta (uusi vankeuslaki voimaan 1.10.2006). Organisaatiouudistus tukee vankeuslain mukaisia tavoitteita, joissa olennaista on vankeuden suunnitelmallinen ja turvallinen täytäntöönpano sekä pyrkimys vähentää uusintarikollisuutta. Tuottavuuteen vaikuttavana tavoitteena on keventää hallintoa ja siirtää näin vapautuvia resursseja hallinnosta vankien kanssa tehtävään lähityöhön.

Uudessa organisaatiomallissa on tarkoituksena keventää keskushallintoa siirtämällä tehtäviä ja toimivaltaa paikallistasolle samoin keskittää tukipalveluita. Suomeen tullaan perustamaan viisi aluevankilaa sekä valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö. Keskusvirastona toimii edelleen Rikosseuraamusvirasto. Hankkeeseen liittyy myös talous- ja henkilöstöhallintotehtävien keskittäminen vuoden 2006 alussa perustettavaan oikeushallinnon palvelukeskukseen. Uusi organisaatorakenne tulee voimaan samanaikaisesti uuden vankeuslain ja tutkintavankeuslain voimaantulon kanssa 1.10.2006.

Keskeisenä tuottavuustavoitteena on yli 100 henkilötyövuoden työpanoksen uudelleenkohtaminen tukitehtävistä ja hallinnosta ydintoimintaan, erityisesti lähityöhön sekä vankiluvun alenemisesta aiheutuvat muut kustannussäästöt. Tuottavuusvaikutuksia arviotaessa tulee huomioida uudistusten vaikutukset myös rikollisuuteen ja sitä kautta koko yhteiskuntaan.

3.2 Suunnitteilla olevat hankkeet

Kiinteistöasioiden käsittelyprosessin keventäminen ja kustannusten alentaminen sähköistä kiinteistövaihdantaa kehittämällä

Kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmää kehitetään tavoitteena hyödyntää täysimääräisesti nykyaikaisen tietoyhteiskunnan menetelmiä. Ehdotukset sähköisiin asiointiprosesseihin perustuvasta

järjestelmästä ovat valmistumassa syksyllä 2005. Asiaa pohtivan työryhmän määräaika päättyy 31.10.2005. Työryhmän tehtävänä on selvittää tietotekniikan keinoja kirjaamisen menettelyn tehostamiseksi ja lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin tietosisällön parantamiseksi. Samalla selvitetään tarvetta ja mahdollisuuksia tehdä kiinteistökauppa sähköisessä muodossa ja käyttää sähköisiä panttikirjoja.

Toimikunta on toimeksiantonsa mukaisesti keskittynyt ensi vaiheessa työstämään ehdotuksia, joilla voidaan nopeasti parantaa kiinteistön omistajatietojen ajantasaisuutta. Tästä seuraavat kustannus- ja tuottavuusvaikutukset ovat vähäisiä. Toimikunnan tehtävänä on lisäksi selvittää erilaisia lainsäädännöllisiä ja tietoteknisiä vaihtoehtoja ja niiden taloudellisia ja organisatorisia vaikutuksia. Vaikka hankkeen tavoitteena on tuottavuuden parantaminen, painopiste ei välttämättä ole suorien julkisten menojen säästössä, vaan asiakaskunnalle koituvan kustannusten, ajan ja vaivan vähentämisessä ja palvelun parantamisessa.

Kehittyneen it- tekniikan käyttö voi vähentää henkilöstön tarvetta kirjaamisviranomaisissa (käräjäoikeudet), mutta tekniikan kehittäminen on sekä kallista että hidasta. Kansainvälistä vertailukohtaakaan ei ole käytössä, koska sähköistä kiinteistökauppaa ei ole vielä toteutettu missään valtiossa. Sähköisen kiinteistövaihdon myötä voidaan lainhuutoprosessia sujuvoittaa ja erityisesti kiinnitysasioissa työmäärä vähenisi sähköisten panttikirjojen, kiinnityshakemusten ja pantinhaltijailmoitusten myötä. Kiinnitysasioissa työnsäästöksi arvioidaan 30 – 40 % ja kokonaisuudessaan työnsäästöksi kirjaamisviranomaisissa 20 – 30 %. Merkittävimmät hyötyjätkä sähköisestä kiinteistönvaihdannasta tulevat olemaan kaupan osapuolet, luottolaitokset, kiinteistövälittäjät ja tietoja tarvitsevat viranomaiset. Lisäksi mikäli sähköiseen kiinteistökauppaan siirrytään laajasti, kaupanvahvistajille maksettavat korvaukset vähenevät, koska kaupankäyntijärjestelmä korvaisi kaupanvahvistajan.

Julkisen oikeusavun taksoittaminen

Selvitetään vuonna 2006 onko tarkoituksenmukaista luoda vakiotaksoihin perustuva järjestelmä julkiseen oikeusapuun liittyville palkkioille. Taksoitusmenettelyllä voidaan mm. vähentää oikeudenkäyntikulujen korvauksiin tavanomaisissa tapauksissa liittyvää tuomarien työtä. Resurssivaikutus suuruusluokaltaan muutamia henkilötyövuosia.

Oikeusapupäätösten tekemisen keskittäminen ja kokoaminen

Oikeusaputoimistojen tuottavuutta parannetaan kehittämällä oikeusaputoimistojen verkostoa ja suuntaamalla henkilöresursseja väestökehitystä vastaavasti. Asiakaspalvelu tehostuu, kun henkilöstö voi vastata kysyntään. Asiakasvastaanotosta riippumatonta oikeusapupäätösten tekemistä voidaan siirtää harvaanasuttujen alueiden oikeusaputoimistoille, jolloin henkilöresurssit saadaan tehokkaaseen käyttöön ja tuottavuus nousee. Tuottavuusvaikutukset arvioitavissa vuonna 2007.

Oikeusapupalvelujen tehostaminen oikeudellisten neuvojen antaminen keskittämällä ja palveluja kehittämällä

Oikeusapupalvelujen tehostamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi oikeusaputoimistoissa jatketaan ja laajennetaan oikeudellisen puhelin- ja sähköisen neuvonnan kokeilua. Monimutkaisiin oikeudellisiin ongelmiin neuvoja ei voida puhelimesta antaa, koska riski väärinkäsityksiin ja virheisiin kasvaa. Hankkeella toteutetaan samalla oikeudellisten palvelujen alueellistamista. Puhelin- ja sähköpostineuvontaa voidaan antaa miltä paikkakunnalta tahansa, joten suurista ja ruuhkautuneista asutuskeskuksista tulevaan kysyntään voidaan vastata sellaisista harvaan asuttujen seutujen toimipaikoista, joita työmäärän vähäisyyden vuoksi on muutoin

vaikea ylläpitää. Näin voidaan turvata riittävän kattava oikeudellisten palvelujen saatavuus myös harvaan asutuilla seuduilla ja samalla parantaa oikeusaputoiminnan tuottavuutta.

Lokakuussa 2005 aloitettiin oikeudellisten neuvontapalvelujen kokeilu (rs. tienviittaneuvonta) 17 oikeusaputoimistossa. Kokeilun piiriin kuuluu sekä oikeusapuohjaus että oikeudellinen neuvonta. Oikeusapuohjauksen tavoitteena on avun tarvitsijan ohjaaminen oikean viranomaisen luokse ja muun oikeudellisiin ongelmiin liittyvien opastusten antaminen. Ohjausta annetaan kahdesta valtakunnallisesta puhelinnumerosta (suomenkielistä ja ruotsinkielistä neuvontaa varten). Yksi valtakunnallinen neuvontanumero selkiyttää ja nopeuttaa oikean oikeussuojatien löytämistä. Samalla viranomaisten, tuomioistuinten ja lautakuntien toiminta tehostuu, kun epätietoisten kansalaisten neuvonta keskitetään ja virastoista vähenevät turhat, rinnakkaiset ja väärään foorumiin tulleet hakemukset. Oikeusapuohjauksessa neuvoja antaa kokeiluun osallistuvien oikeusaputoimistojen toimistohenkilöstö. Samassa yhteydessä oikeusapuohjauksen kokeilun käynnistämisen kanssa käynnistettiin oikeudellisen neuvonnan kokeilu, jossa julkiset oikeusavustajat antavat oikeudellista neuvontaa.

Vankiloiden työtoiminnan tuotantoprosessien uudelleenjärjestelyistä ja mahdollisesta osittaisesta ulkoistamisesta aiheutuvat kustannussäästöt

Vankiloiden työtoiminnan kehittämiseen sisältyy sekä nykyisen toiminnan kehittäminen vankiloissa että mahdollinen ulkoistaminen. Vankeuslain mukaan vankeuden keskeisenä tavoitteena on vangin yhteiskuntaan sijoittumisen edistäminen, joten työtoimintaa ja sen vaikuttavuutta tulee tarkastella em. näkökulmasta. Ensisijaisia ovat ratkaisut, jossa vankityö edistää vapautumisen jälkeistä sijoittumista työmarkkinoille, missä tulee olla myös vankiloiden sisällä tehtävän työn painopiste. Olennaista on myös, että työllistymisketju vankilasta siviiliin olisi mahdollisimman saumaton. Tätä palvelee jo tällä hetkellä esimerkiksi siviilityö, mikä merkitsee vankilan ulkopuolisen työsuhteen säilymistä tai syntymistä vankeusaikana. Työtoiminnan tuotantoprosessien uudelleenjärjestelyistä ja mahdollisesta osittaisesta ulkoistamisesta toteutetaan selvityshanke vuosina 2006-2007. Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Vankeinhoitolaitoksen valvontakustannusten alentaminen mm. vanginkuljetusten uudelleenjärjestelyistä ja digitaalitekniikasta aiheutuen

Vanginkuljetustehtävät selvitetään kokonaisuudessaan kuljetusten tehostamiseksi. Osana uutta aluevankilajärjestelmää valmistellaan vanginkuljetus aluevankiloissa vuonna 2006. Tämän jälkeen tehdään poliisin ja vankeinhoidon kuljetusvastuita koskeva kokonais selvitys. Lisäksi vanginkuljetuksia vähennetään uuden tekniikan avulla esim. vankiloiden ja tuomioistuinten välillä. Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Vankeinhoito- ja kriminaalihuoltolaitosten hallinnon ja johtamisen keventäminen ja tehtävien yhdistäminen (synergiaedut)

1.10.2006 voimaan tuleva vankeuslakipaketti merkitsee Rikosseuraamusviraston muodostamista nykyistä selkeämmin yhtenäiseksi keskusvirastoksi. Paitsi, että resursseja kohdennetaan Rikosseuraamusvirastosta aluevankiloihin, on erikseen selvitettävä vankeinhoitolaitoksen ja kriminaalihuoltolaitoksen organisaatioon ja aluejakoon liittyvät synenergiaedut.

4. Hallinnonalan tukipalveluhankkeet

4.1 Toteuttamisvaiheessa/valmisteltavana olevat hankkeet

Oikeusministeriön hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden kehittäminen

Oikeusministeriön hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut keskitetään vuoden 2006 alusta lukien mahdollisimman suurelta osin oikeusministeriön alaiseksi yksiköksi perustettavaan oikeushallinnon palvelukeskukseen. Tällä hetkellä tehtäviä hoidetaan pääosin osa-aikaisesti, koska hallinnonalalla on yhteensä yli 300 varsin itsenäistä virastoa ja yksikköä. Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoihin osallistuu lähes 1 000 henkilöä, joista päätoimisia on vain noin 300. Nykyisellään talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelujen tuottamisen toimintamalli on pääosin hajautettu ja vaikeasti hahmotettava. Eräiden toimintojen ja yksiköiden osalta palvelut on kuitenkin jo tällä hetkelläkin valtakunnallisesti keskitetty maksukeskuksiin.

Oikeushallinnon palvelukeskus perustetaan vuoden 2006 alussa ja palvelutuotanto aloitetaan vaiheittain vuosina 2006-2007. Palvelukeskuksen päätoimipaikka sijoitetaan Hämeenlinnaan ja pysyvät sivutoimipaikat Kuopioon ja Turkuun. Palvelukeskuksen rakentamisessa on hyödynnetty nykyistä maksukeskusverkostoa ottaen huomioon tehokkuus- sekä alue- ja henkilöstöpoliittiset näkökulmat. Tukipalveluiden keskittämisellä palvelukeskukseen tavoitellaan merkittäviä kustannussäästöjä. Hyötyjen realisoiminen edellyttää paitsi palveluiden tuottamisen keskittämistä myös tarpeettomien työvaiheiden karsimista ja paperittomien työprosessien laajaa käyttöönottoa. Tavoitellut tuottavuussäästöt ovat vuoteen 2010 mennessä vuositasolla 9,5 milj. euroa ja 220 henkilötyövuotta. Säästö vastaa noin 38 %:n kokonaistehostumaa. Palvelukeskuksen rakentamisesta aiheutuu sekä hallinnonalan sisäisiä että ulosmaksettavia kustannuksia. Kokonaiskustannuksiksi on arvioitu vuosina 2004-2013 yhteensä 8,9 milj. euroa.

Hallinnonalan puhelinliikenteen kustannusten alentaminen välitysteknologiaa uusimalla

Hallinnonalan puheliikennettä ja välitysteknologiaa uudistetaan tavoitteena saavuttaa kustannussäästöjä. PUHTI-projektin tarkoituksena on siirtää puheliikenne OM:n IP-monipalveluverkkoon vuoden 2006 aikana. Uudistuksen edellytyksenä on, että lähiverkkoteknologia päivitetään ajan tasalle. Lisäksi uudistus aiheuttaa panostuksia VoIP –puhelinten hankkiseksi. Myös puhelinkustannukset ja välityspalveluiden keskittäminen aiheuttavat kustannussäästöjä. Tavoitteena on nykyisten puhelinvaihteiden keskittäminen yhteen vaihteeseen vuosina 2007-2008. Välivaiheessa voisi toimia noin 20 puhelinvaihdetta. Kustannus- ja henkilöstövaikutukset arvioidaan realisoituvan vuodesta 2007 lukien. Vuonna 2004 hallinnonalan puhelinmenot olivat 3,4 milj. euroa ja vastaavat suorat henkilöstömenot n. 2 milj. euroa (60-70 henkilötyövuotta). Puhelinmenojen arvioidaan laskevan uudistusten myötä noin 1 milj. euroa vuodessa ja henkilöstömenojen 0,8 milj. euroa vuodessa. Investointien vuosina 2004-2008 tulevat olemaan yhteensä noin 9 milj. euroa.

4.2. Suunnitteilla olevat hankkeet

Hankintojen taloudellisuuden parantaminen

Oikeusministeriön hallinnonalan hankintojen yhteisvolyymi on vuositasolla noin 180 milj. euroa. Hankintoja suoritetaan hallinnonalalla yli 300 virastossa ja laitoksessa. Keskittämällä ja tehostamalla hankintamenettelyitä voidaan saavuttaa huomattavia säästöjä, jotka näkyvät lisääntyneinä volyymietuina ja hankintojen prosessikustannusten vähenemisenä. Erityisesti huomioitavaa on valtioneuvoston yhteishankinnat sekä toimitila- ja tietotekniikkahankinnat.

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan hallinnonalan hankintastrategiaa ja kehittämään hankintatoimintaa. Hankintatoimen tehostamisella tavoiteltavat säästöt ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Hallinnonalan toimitilakustannusten alentaminen sekä vankeinhoitolaitoksen palvelussuhdeasuntojen ottaminen nykyistä tarkoituksenmukaisempaan käyttöön

Oikeusministeriön hallinnonalan toimitilamenot olivat vuonna 2004 61 milj. euroa (vankeinhoitolaitoksen palvelussuhdeasuntojen osuus noin 2 milj. euroa). Toimitilahankinnat ja toimitilavuokraus ovat hallinnonalan toimintayksiköille tärkeä tehokkuuteen, toiminnallisuuteen ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyvä tekijä. Toimitilojen hankintamenettelyitä tehostamalla pyritään yhtenäistämään menettelytapoja, hallitsemaan kustannuskehitystä ja kehittämään vuokrasopimusten hallinnointia. Kustannusvaikutukset arvioitavissa vuonna 2007.

Vankien terveydenhuoltopalveluiden tuottaminen

Vankien terveydenhuoltopalveluiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset olivat vuonna 2004 noin 13 milj. euroa (henkilötyöpanos noin 190 henkilötyövuotta). 1.10.2006 lähtien vankeinhoitolaitos muodostuu viidestä aluevankilasta ja valtakunnallisesta terveydenhuoltoyksiköstä. Tämän jälkeen tehdään erillinen selvitys vankien terveydenhuollon valtakunnallisesta järjestämisestä. Vertailukohtana ovat puolustusvoimien terveydenhuollon uudelleen organisoimista saadut kokemukset. Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Vankiloiden ruokahuollon järjestäminen nykyistä taloudellisemmin

Vankiloiden ruokahuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset olivat vuonna 2004 noin 8 milj. euroa (henkilökunnan henkilötyövuosipanos 104-125 henkilötyövuotta). Vastaavalla tavalla kuin puolustusministeriössä, selvitetään vankiloiden ruokahuollon uudelleen järjestäminen. Tässä yhteydessä selvitettävänä ovat sekä ulkopuolisten palveluntuottajien käyttö että kumppanuus muiden julkisen sektorin toimijoiden kanssa (esim. kunnat ja puolustusvoimat). Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007. Tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

Kustannussäästöt vankeinhoidon henkilöstökoulutuksen uudelleenorganisoinnista aiheutuen

Vankeinhoidon henkilöstökoulutusta kehitetään syyskuussa 2005 oikeusministeriössä laaditun selvityksen mukaisesti. Henkilöstökoulutuksesta aiheutuneet kustannukset olivat vuonna 2004 noin 3 milj. euroa (henkilötyöpanos 29 henkilötyövuotta). Tavoitteena on vähentää hallinnonalan omaa kouluttamispanosta rikosseuraamusalalla muiden ammattiryhmien kuin vartioiden osalta. Henkilöstökoulutuksen kehittämisessä huomioidaan koulutuksen kehittämistarpeet suhteessa vankeinhoidon lainsäädäntö- ja rakenneuudistukseen sekä yleisessä koulutusjärjestelmässä tapahtunut kehitys. Samoin tulee huomioida henkilöstön kelpoisuusvaatimukset, koulutusvaihtoehdot ja vankeinhoitolaitokselle aiheutuvat kustannukset. Henkilöstökoulutuksen tuottavuusvaikutukset ovat arvioitavissa vuonna 2007.

5. Tuottavuusohjelmaan liittyvä henkilöstösuunnittelu

5.1 Hallinnonalan henkilöstösuunnittelu

Hallituksen kehyspäätöksessä 11.3. 2005 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi vuosia 2007-2010 koskevassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä kehysehdotuksessa esitetään tuottavuustoimiin ja henkilöstön vaihtuvuutta koskeviin arvioihin perustuvat tavoitteelliset henkilöstösuunnitelmat oikeushallinnon eri toimialoilla. Suunnitelmassa asetetaan tavoitteet sekä henkilöstön vähentämiselle että resurssien uudelleen kohdentamiselle.

Kyseiset suunnitelmat ovat luonteeltaan tavoitteellisia. Koska kyse on valtion keskeisten oikeusviranomaisten tehtävistä ja valtion ydintehtävistä, valtaosa tehtävistä ja toimintaprosesseista on lain tasolla tarkoin säänneltyä. Toimenpiteet sekä niiden ajoitus ja mitoitus edellyttävät lainsäätäjän myötävaikutusta. Hallinnonalan viranomaisverkosto ja sen alueellinen sijoittuminen ovat aluekehityksen ja palvelujen saatavuuden kannalta tärkeitä kysymyksiä, mikä merkitsee, että näitä koskevat ratkaisut on asianmukaisesti tuotava poliittisen päätöksentekojärjestelmän käsittelyyn.

Liittyen ensi vaiheessa vuoden 2006 alusta lukien perustettavan Oikeushallinnon palvelukeskuksen käynnistämiseen sekä kyseisten tehtävien uudelleenjärjestelyyn virastoissa oikeusministeriö on asettanut koko hallinnonalan **henkilöstömuutoksen tukiryhmän**, johon on koottu eri toimialojen edustajat ja jonka tehtävänä on luoda edellytyksiä henkilöstömuutosten toteuttamiselle sekä tukea, ohjata ja seurata muutoksen toteutumista. Vastaavaa järjestelyä sovelletaan hallinnonalan muissakin vastaavissa muutoshankkeissa, koska tuottavuushankkeiden ja henkilöstömuutosten edetessä on välttämätöntä koota yhteen koko hallinnonalan mahdollisuudet sekä henkilöstömuutoksen toteuttamiseen liittyvä tieto ja osaaminen.

Henkilöstömuutoksen tueksi otetaan mahdollisimman pikaisesti käyttöön valtiokonttorin ylläpitämä valtionhallinnon rekrytointisovellus HELI, joka tukee henkilöstömuutoksen toteuttamista hallinnonalan sisällä ja yli hallinnonalarajojen. Hallinnonalarajat ylittävä yhteistyö on välttämätöntä myös alueellistamistoimenpiteiden toteuttamisessa.

5.2. Virastokohtainen henkilöstösuunnittelu

Tehtäväjärjestelyjen ja niihin liittyvien henkilöstömuutosten toteuttaminen on virastojen osaamisen ja ammattitaidon varassa. Hallinnonalalla otetaan palvelukeskushankkeeseen liittyen virastojen henkilöstömuutoksen tueksi ja samalla riittävän tietopohjan luomiseksi em. henkilöstömuutoksen tukiryhmälle käyttöön **liitteenä** oleva sähköinen henkilöstösuunnittelulomake. Sen avulla pyritään myös varmistamaan, että sekä virastotasolla että hallinnonalan johdolla on käytössään reaaliaikainen tieto henkilöstömuutoksen toteuttamistilanteesta.

6. Tuottavuuden mittaaminen ja indikaattoreiden kehittäminen

Oikeusministeriössä ei ole tähän valmisteluvaiheeseen liittyen ehditty paneutua tuottavuusindikaattoreiden kehittämistyöhön. Kehittämistyö on sinänsä välttämätöntä, koska käytössä olevat henkilötyöpanos/suoritemäärä –indikaattorit ovat useissa käyttöyhteyksissä puutteellisia. Indikaattoreiden kehittämistyöhön on tarkoitus palata liikenne- ja viestintäministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön pilottihankkeiden pohjalta yhteistyössä mm. Tilastokeskuksen kanssa.

VANHUUSLÄKÖITYMINEN OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALALLA V. 2006-2011

OIKEUSMINISTERIÖ JA ERÄÄT VIRASTOT

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* ylemmät koul.tasot	265	3	6	7	6	9	7	38	14 %
* perus-, keski- ja alin korkea-aste	251	2	5	6	4	5	11	33	13 %
Yhteensä	516	5	11	13	10	14	18	71	14 %
		1 %	2 %	3 %	2 %	3 %	3 %		

YLEISET TUOMIOISTUIMET (KKO, HO:T, KO:T, TYÖTUOMIOISTUIN)

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* lainkäyttöhenkilöstö	1 182	25	28	32	37	45	56	223	19 %
* kansliahenkilöstö	1 747	26	19	31	39	47	46	208	12 %
Yhteensä	2 929	51	47	63	76	92	102	431	15 %
		2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %		

HALLINTOTUOMIOISTUIMET (KHO, HAO:T, MARKKINAOIKEUS, VAKUUTUSOIKEUS)

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* lainkäyttöhenkilöstö	442	10	11	12	18	17	20	88	20 %
* kansliahenkilöstö	216	3	4	5	7	7	7	33	15 %
Yhteensä	658	13	15	17	25	24	27	121	18 %
		2 %	2 %	3 %	4 %	4 %	4 %		

OIKEUSAPUTOIMISTOT

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* lainkäyttöhenkilöstö	232	2	2	4	3	7	12	30	13 %
* kansliahenkilöstö	233	4	1	2	6	7	12	32	14 %
Yhteensä	465	6	3	6	9	14	24	62	13 %
		1 %	1 %	1 %	2 %	3 %	5 %		

ULOSOTTOLAITOS

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* ylemmät koul.tasot	116	2	1	9	8	4	6	30	26 %
* perus-, keski- ja alin korkea-aste	1356	19	25	26	43	53	70	236	17 %
Yhteensä	1472	21	26	35	51	57	76	266	18 %
		1 %	2 %	2 %	3 %	4 %	5 %		

RANGAISTUSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANO (**)

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
RIKOSSEURAAMUSVIRASTO									
Yhteensä	114	1	2	4	8	6	2	23	20 %
		1 %	2 %	4 %	7 %	5 %	2 %		

VANKEINHOITOLAITOS

	htv *	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
Yhteensä	2722	77	81	77	106	87	90	518	19 %
		3 %	3 %	3 %	4 %	3 %	3 %		

	htv	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
KRIMINAALIHUOLTOLAITOS									
Yhteensä	289	7 2 %	1 0 %	9 3 %	6 2 %	4 1 %	7 2 %	34	12 %
SYYTTÄJÄLAITOS (ml. Valtakunnansyyttäjänvirasto)									
	htv	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
* syyttäjät	339	0	7	8	12	13	12	52	15 %
* kansliahenkilöstö	206	8	7	3	5	9	7	39	19 %
Yhteensä	545	8 1 %	14 3 %	11 2 %	17 3 %	22 4 %	19 3 %	91	17 %
Yhteensä	htv	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Yht. 2006-2011	
	9 710	189 7 %	200 7 %	235 9 %	308 11 %	320 12 %	365 13 %	1 617	17 %
	50 %	95	100	118	154	160	183	809	

*) HTV:lla tarkoitetaan tässä yhteydessä palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärää.

Laskennallinen eläkkeelle siirtymisen ikä 63 v. (pl. ammattiryhmät, joilla alhaisempi eläkeikä, kuten vanginvartijat)

LIITE 2: Henkilöstösuunnitelma

Sektor	
Virasto	
Suunnitelman täyttäjä	
Päivämäärä	

Henkilöstösuunnitelmaan kirjataan yksilökohtaisesti kunkin kohderyhmään kuuluvan työntekijän suunnitelma uusiin tehtäviin tms. siirtymisestä. Henkilöillä on Suunnitelma- kohdassa luetellut vaihtoehdot siirtymiseen. Vaihtoehtoa "Ei suunnitelmaa" Ei ole.

Henkilöiden siirtyminen pois talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä tulee aikatauluttaa kohtaan "Siirtymäajankohta". Henkilön siirtyminen tulee varmistaa kohdalla "Siirtymä toteutunut Kyllä / Ei".

Kohtaan "Muuta" voi vapaasti kirjoittaa henkilöstösuunnittelussa esiin nousseita huomioitavia asioita.

Henkilön nimi	Tehtävänimike	Päätehtävä	Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät	Kk-palkka	Osasto / Virasto	Suunnitelma	Siirtymäajankohta
---------------	---------------	------------	---	-----------	------------------	-------------	-------------------

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

OM

18.10.2005

Siirtymä toteutunut K/E	Muuta
--	--------------